

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

**Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для студентів спеціальності
072 – фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
заочної форми навчання**

Затверджено
на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування
Протокол № 8 від 11.02.2019 р.

ЧНТУ 2019

Бюджетний менеджмент. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та страхування освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» заочної форми навчання / Укл. Парубець, О. М., Кальченко, О. М. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 19 с.

Укладачі: Парубець Олена Миколаївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Кальченко Ольга Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Відповідальний за випуск: Ільчук Валерій Петрович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Чернігівського національного технологічного університету

Рецензент: Панченко Олена Іванівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	5
2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	7
3 РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	11
4 ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	12
5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16

ВСТУП

В умовах проведення реформи фінансової децентралізації відбувається трансформація бюджетних відносин, що обумовлює необхідність удосконалення процесу управління бюджетом та бюджетними ресурсами. У зв'язку з цим для підвищення якості освітньо-професійної підготовки магістрів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» навчальним планом передбачено вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент».

Опанування основам курсу «Бюджетний менеджмент» сприяє формуванню у майбутнього фахівця системи теоретичних знань, щодо сутності і складових бюджетного менеджменту; системи управління державним і місцевими бюджетами; бюджетного планування; стадій бюджетного процесу; організації обліку, звітності та контролю за виконанням бюджетів тощо. Також вивчення зазначеної дисципліни дає можливість розвитку практичних навиків роботи в органах державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, які безпосередньо займаються розробкою напрямків бюджетної політики, складанням, затвердженням і виконанням бюджетів, удосконаленням управління бюджетними ресурсами згідно до європейських вимог.

Предметом вивчення курсу є бюджетні відносини, що виникають з приводу формування, розподілу та використання централізованих фондів грошових коштів. Метою курсу є формування базових знань у студентів магістрів з теорії управління бюджетними ресурсами для підвищення рівня соціально-економічного розвитку держави та стабілізації її фінансової системи. Майбутнім фінансистам це необхідно для того, щоб об'єктивно оцінювати економічні і фінансові процеси, що відбуваються в суспільстві; розуміти суть і тенденції розвитку бюджетних відносин та їх особливості в розрізі різних видів бюджетів; аналізувати і виявляти існуючі проблеми у сфері державних фінансів та обґрунтовувати напрямки їх вирішення, розробляти і вирішувати актуальні питання розробки ефективної бюджетної, податкової та боргової політики держави та управління державним боргом.

Головні завдання курсу полягають у:

- вивченні сутності, функцій, завдань та методів бюджетного менеджменту;
- розкритті основ функціонування бюджетної системи України;
- дослідженні джерел формування дохідної частини бюджетів та напрямків їх використання, стану і перспектив розвитку бюджетного менеджменту у вітчизняній та зарубіжній практиці;
- розгляді стадій бюджетного процесу, повноважень його учасників та основних напрямків бюджетної політики держави;
- засвоєнні основних положень теорії управління складовими системи державних фінансів;

Для більш повного опанування студентами заочної форми навчання теоретичними основами курсу «Бюджетний менеджмент» у першому семестрі передбачено виконання контрольної роботи.

1 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота – це важлива форма перевірки якості професійної підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» заочної форми навчання. Метою контрольної роботи є закріплення знань, одержаних на лекціях, практичних заняттях та в результаті самостійного вивчення курсу, а також залучення студентів до науково-дослідної роботи.

У процесі виконання контрольної роботи студенти повинні показати знання і правильне розуміння закономірностей і процесів, що відбуваються у сфері управління бюджетними відносинами на сучасному етапі їх розвитку; вміння використовувати законодавчі та нормативні документи в сфері регулювання бюджетних відносин, літературні джерела, аналізувати практичний матеріал та чітко аргументувати власну точку зору з заданої теми; обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення існуючої практики в галузі питань, які досліджуються; вміння застосовувати здобуті знання для вирішення практичних завдань.

Контрольна робота повинна бути виконана з використанням новітніх вітчизняних і зарубіжних теоретичних засад управління бюджетними ресурсами, бюджетного прогнозування та планування, поширення практики застосування сучасних фінансово-управлінських та інформаційно-комунікаційних технологій в бюджетному процесі.

Контрольна робота з дисципліни „Бюджетний менеджмент” являє собою самостійно підготовлену роботу на вибранім згідно порядкового номеру журналу варіанту, в якій студент показує рівень і якість засвоєння основних напрямків предмету, вміння комплексно розкрити конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові питання курсу у взаємозв'язку з іншими сферами фінансової діяльності держави.

Виходячи з цього, структура контрольної роботи повинна містити:

- титульну сторінку;
- зміст роботи;
- вступ;
- основну частину, яка складається з розгляду двох питань теоретичного характеру і одного завдання аналітичного змісту;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки.

У *вступі* студент повинен розкрити загальну направленість і розвиток питань, що розглядаються в процесі виконання контрольної роботи, її актуальність, характер досліджуваних фінансових питань в контексті сучасних економічних перетворень, ступінь вивчення обраної проблеми в економічній фінансовій літературі; визначити мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження.

Основна частина передбачає безпосередній виклад змісту питань контрольної роботи, глибоке і всебічне їх висвітлення. Як зазначалося вище

перші два питання контрольної роботи повинні розкривати основні теоретичні та методологічні положення з вибраної теми дослідження, які використовуються в бюджетному менеджменті і пов'язані з законодавчою та нормативно-правовою базою України. З метою більшої аргументації, узагальнення і поглибленні основних теоретичних положень теми, студент повинен використовувати не тільки фахову наукову літературу з даного питання, а також матеріали сайтів органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, періодичних спеціалізованих видань. Також обов'язковим є наведення і дослідження основних положень існуючих стратегічних документів, концепцій, програм, заходів та напрямків розвитку досліджуваної проблеми.

У третьому питанні контрольної роботи на базі аналізу статистичних даних за три останні роки (останнім вважається рік захисту контрольної роботи, або рік, що йому передує) з використанням сучасних методів дослідження, студент встановлює причини виявлених недоліків та реальні можливості їх усунення; робить прогноз тенденцій подальшого розвитку питання, що досліджується; будує таблиці, графіки, діаграми, обґрунтовує основні напрямки поліпшення існуючого становища. В процесі обґрунтування власних висновків і пропозицій студент повинен показати вміння аналізувати і узагальнювати матеріал в логічній послідовності викладання, конкретизувати подальші пропозиції з розкриттям механізму їх практичного застосування. На основі попередньо проведеного дослідження та використання вітчизняного і зарубіжного досвіду формулюються проблемні питання щодо необхідності вдосконалення діючої системи управління бюджетними відносинами і бюджетними ресурсами, обґрунтовуються висновки та рекомендації стосовно практичного використання результатів дослідження.

У кінці роботи обов'язкові висновки, які підводять підсумки дослідження, узагальнюють проблеми і акцентують увагу на пропозиціях поліпшення практики регулювання відповідних бюджетних відносин.

У списку використаної літератури потрібно виділити головні літературні джерела, опрацювання яких необхідне при написанні роботи. Для цього використовуються тематичні й бібліографічні вказівки, каталоги бібліотеки. Важливе значення в підборі літератури мають періодичні економічні видання (журнали «Економіка України», «Економіст», «Економіка, фінанси, право», «Фінансовий простір», «Фінанси України», «Ринок цінних паперів України», газети «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Фінансова Україна» та інші). При цьому використовувати потрібно сучасну літературу. Це надасть можливість уникнути посилань на застарілі положення та ідеї.

У додатки, при необхідності, виносяться документи, положення, таблиці, схеми, графіки, діаграми, форми статистичної звітності, на які мають бути посилання у тексті роботи.

Загальний обсяг контрольної роботи визначається змістом, її структурою, характером викладу матеріалу, і не повинен перевищувати 20-25 сторінок тексту, з них вступ – 1-2 сторінки; основний зміст – 15-20 сторінок; висновки – 2 сторінки.

2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота повинна бути надрукована на комп'ютері без помилок та виправлень. Робота оформлюється згідно з діючими стандартами щодо оформлення текстових і графічних матеріалів.

Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент» та допуском до здачі іспиту або заліку.

Текст роботи слід друкувати додержуючись таких розмірів берегів: верхній, лівий і нижній – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм.

Шрифт тексту контрольної роботи TimesNewRoman, 14 пт, через півтора міжрядкових інтервали. Нумерація сторінок є обов'язковою. Сторінки нумеруються в правому верхньому куті аркуша.

Заголовки: ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ДОДАТКИ виділяються і пишуться великими літерами. Список використаної літератури будується в алфавітному порядку.

Вимоги до оформлення таблиць:

- обов'язкове посилання на таблиці у тексті контрольної роботи;
- таблицю розміщують одразу після посилання на неї в роботі або на наступній сторінці;
- усі таблиці повинні бути підписані;
- у таблиці дозволяється використовувати шрифт тексту Times New Roman, 12 пт через одинарний міжрядковий інтервал.

Приклад підписання таблиці – Динаміка доходів Державного бюджету України наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Доходи Державного бюджету України

Доходи	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018

Вимоги до оформлення рисунків:

- обов'язкове послання на рисунки та ілюстрації в тексті контрольної роботи;
- усі рисунки повинні бути підписані;
- на діаграмах повинні бути обов'язково підписані осі;
- рисунки повинні бути оформлені з використанням шрифту Times New Roman.

Приклад оформлення рисунків: Динаміка зміни доходів Зведеного бюджету України за 2016-2018 рр. наведена на рисунку 1.

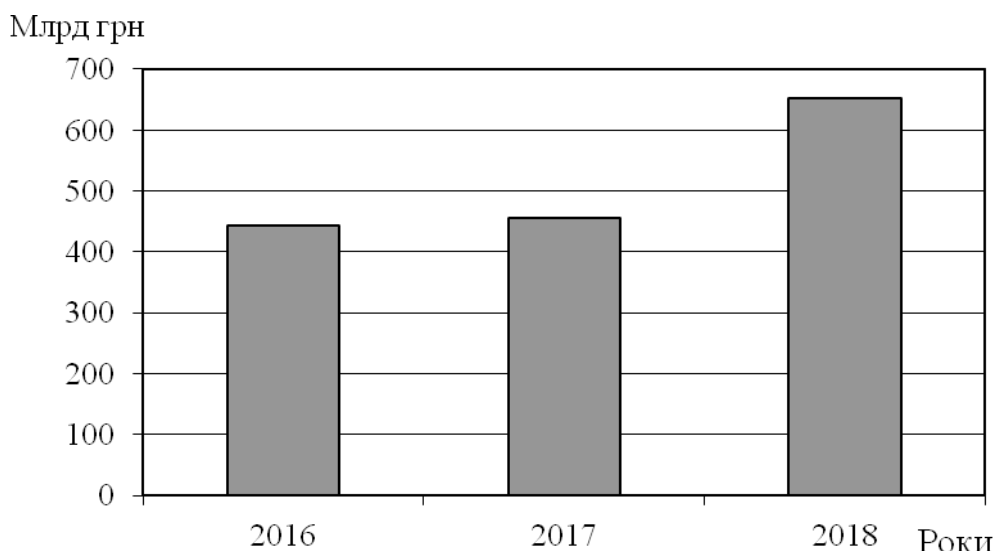

Рисунок 1 – Доходи Зведеного бюджету України

Вимоги до оформлення формул:

- усі формули повинні бути пронумеровані;
- обов'язково повинні бути пояснення після формул всіх коефіцієнтів і показників, які використовуються в ній.

Приклад оформлення формул:

Розмір дефіциту бюджету ДБ визначається за формулою:

$$\text{ДБ} = \text{В} - \text{Д}, \quad (1)$$

де В – видатки бюджету, грн;

Д – доходи бюджету, грн.

Вимоги до оформлення переліків:

- переліки за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів;
- перед переліком ставлять двокрапку;
- перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою або, не нумеруючи — дефіс (перший рівень деталізації);
- для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації);
- переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Приклад оформлення переліку:

До загальнодержавних та місцевих податків відносять:

а) загальнодержавні податки:

- 1) податок на прибуток підприємств;
- 2) податок на доходи фізичних осіб;
- 3) податок на додану вартість;
- 4) акцизний податок;

- 5) екологічний податок;
- б) фіксований сільськогосподарський податок;
- б) місцеві податки:
 - 1) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
 - 2) єдиний податок.

Вимоги до оформлення посилань:

– посилання в тексті контрольної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у роботах [1—7] ...»;

– допускається наводити посилання на джерела у виносках, при цьому оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера;

– у випадку прямого цитування інформації з іншого джерела необхідно у квадратних дужках зазначити також сторінку джерела, з якої взятий текст, наприклад, [7, с. 23];

– якщо необхідно виконати посилання на декілька джерел одночасно, то необхідно їх записувати наступним чином: [7, с. 23; 15, с. 3];

Вимоги до оформлення списку використаних джерел:

– список використаних джерел будується у алфавітному порядку або у порядку появи посилань у тексті;

– підручники, навчальні посібники та монографії необхідно оформлювати таким чином:

якщо один автор:

Лучковська С. І. Фінансове право: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2010. 296 с.

якщо два автори:

Круш П. В., Кожемяченко О. О. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень: підручник. Київ: Центр учбової літератури. 2011. 320 с.

Парубець О. М., Сугоняко Д. О. Напрямки трансформації публічного управління в умовах проведення реформи фінансової децентралізації. Публічне управління соціально-економічними системами в умовах транзитивних змін: колективна монографія / за заг. ред. Сугоняко Д. О. Ніжин: ФОП Лукяненко В. В., ТПК «Орхідея», 2017. С. 123–132.

якщо три автори:

Білик М. Д., Хлівний В. К., Батіщева С. М. Фінансові стимули розвитку регіонів України: монографія. Київ: КНЕУ. 2013. 231с.

якщо чотири і більше авторів:

Руденко О. М., Козюра І. В., Ткаленко Н. В., Маргасова В. Г. Історія та теорія місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво. 2016. 226 с.

Джерела та механізми фінансування місцевого економічного розвитку: навчальний посібник. Київ: Центр громадської експертизи, Проект «Місцевий економічний розвиток міст України», 2013. 176 с.

– законодавчі та нормативні акти оформлюються таким чином:

Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07.12.2017. № 2246-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19> (дата звернення: 21.03.2018).

– джерела, що були опубліковані у періодичних виданнях (газетах, журналах), необхідно оформляти таким чином:

Вінницька О. А., Бержанір І. А. Фінансова політика та її роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. *Економічні горизонти*. 2018. № 2. С. 51–58.

– матеріали конференцій потрібно оформлювати таким чином:

Parubets O. M., Palokha O. V. Scope of use of innovative financial technologies by financial and credit institutions. Proceedings of XXI International scientific conference «*Practical applications of research findings in Europe and worldwide*». Morrisville, Lulu Press., Jun 1st, 2018. P. 97–99.

– електронні джерела необхідно оформляти таким чином:

Парубець О. М., Сугоняко Д. О., Краснянська Ю. В. Напрямки вдосконалення механізму фінансування житлово-комунального господарства України. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. 2017. № 3 (08). С. 302–306. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/8_2017/57.pdf (дата звернення: 22.05.2018).

– автореферати та дисертації необхідно оформляти таким чином:

Медвідь М. М. Фінансова безпека регіонів України (на прикладі Харківської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» / ПНТУ ім. Ю. Кондратюка. Полтава, 2008. 23 с.

Вимоги до оформлення додатків:

– додатки слід оформлювати як продовження контрольної роботи на наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи.

– перед наведенням першого додатку необхідно до роботи додати чистий аркуш, на якому по середині повинно бути зазначено: ДОДАТКИ (TimesNewRoman, кегель – 14), цей аркуш враховується до загальної нумерації сторінок контрольної роботи;

– кожний додаток повинен починатися з нової сторінки;

– додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої;

– посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток;

– додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т. д.;

– додатки повинні мати спільну з рештою звіту наскрізну нумерацію сторінок.

– за необхідності у межах окремого додатку можуть знаходитися окремі елементи (таблиці, рисунки). У такому випадку такий додаток повинен мати загальну назву, також повинні мати свої назви його окремі елементи.

– окремі елементи складного додатку підписуються таким чином: з початку ставиться назва літери додатку, а потім зазначається порядковий номер елемента в межах додатку. Наприклад, «Таблиця А.1 – » (перша таблиця додатку А), «рисунок Б.5» (п'ятий рисунок додатку Б) і т.д.

Приклад титульного аркушу контрольної роботи наведений в додатку А.

3 РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується студентами за індивідуальним завданням, оформляється відповідно до методичних вказівок та здається викладачу кафедри фінансів, банківської справи та страхування на перевірку у визначений індивідуальним завданням строк, але не пізніше ніж за місяць до заліково-екзаменаційної сесії.

Після перевірки і доопрацювання контрольної роботи вирішується питання про допущення її до захисту, але не пізніше ніж за два тижні до заліково-екзаменаційної сесії.

Критерії оцінки якості контрольної роботи наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінки якості контрольної роботи

Характеристика контрольної роботи	Максимальна кількість балів
Робота за змістом і оформленням повністю відповідає вимогам методичних вказівок	30
Робота має аналітичний, творчий характер з елементами наукового пошуку, спрямованого на удосконалення діяльності об'єкта досліджень	20
У роботі правильно та повно розкритий зміст наведених категорій, понять, методик	20
Студентом не порушений план виконання роботи і термін її здавання на перевірку та на захист	10
При захисті студент досконало володіє методами аналізу та прийомами дослідження, якими він користувався під час виконання роботи	10
При захисті студент вміє робити висновки та узагальнення і обґрунтовувати власні пропозиції та результати, що ним отримані у роботі	10
ВСЬОГО	100 балів

4 ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

1. Історичні аспекти розвитку бюджетного менеджменту у вітчизняній та зарубіжній практиці.
2. Сутність та складові управління бюджетною безпекою держави.
3. Аналіз обсягів і структури доходів зведеного бюджету України.

Варіант 2

1. Застосування програмно-цільового методу в бюджетному плануванні.
2. Сутність бюджету як історичної, економічної, фінансової та правової категорії.
3. Аналіз структури і обсягів доходів державного бюджету України.

Варіант 3

1. Сучасні напрямки бюджетної політики України.
2. Класифікація дефіциту бюджету.
3. Аналіз структури і обсягів доходів місцевих бюджетів України.

Варіант 4

1. Стадії бюджетного процесу на державному рівні та повноваження його учасників.
2. Причини виникнення та напрямки зменшення дефіциту державного бюджету.
3. Аналіз структури і обсягів видатків зведеного бюджету України.

Варіант 5

1. Місце і значення державного бюджету у фінансовій системі України.
2. Напрямки проведення реформи бюджетної децентралізації.
3. Аналіз структури і обсягів видатків місцевих бюджетів України.

Варіант 6

1. Місце і значення місцевих бюджетів у фінансовій системі України.
2. Функції і завдання органів, що здійснюють управління бюджетною системою.
3. Аналіз обсягів і структури видатків державного бюджету України.

Варіант 7

1. Сутність і призначення зведеного бюджету.
2. Взаємозв'язок державного і місцевого бюджетів.
3. Аналіз результатів проведення реформи бюджетної децентралізації в країнах ЄС.

Варіант 8

1. Взаємозв'язок бюджетів з іншими фінансовими планами держави.

2. Фактори, що визначають особливості побудови бюджетної системи країни.

3. Аналіз забезпечення прозорості і відкритості державного бюджету України.

Варіант 9

1. Сутність учасницького бюджетування. Практика використання учасницького бюджетування в національній практиці.

2. Види кошторисів бюджетних установ.

3. Аналіз перерозподілу ВВП через державний бюджет у вітчизняній і зарубіжній практиці.

Варіант 10

1. Специфічні особливості бюджетних відносин.

2. Методи фінансування дефіциту бюджету у вітчизняній і зарубіжній практиці.

3. Аналіз перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України і країн ЄС.

Варіант 11

1. Функції Міністерства фінансів України в сфері управління бюджетними відносинами.

2. Призначення і складові загального і спеціального фонду державного бюджету.

3. Аналіз напрямків бюджетної політики України.

Варіант 12

1. Функції і завдання Державної Казначейської служби України в управлінні бюджетними коштами.

2. Особливості бюджетного менеджменту країн членів Європейського Союзу.

3. Аналіз видатків місцевих бюджетів на обслуговування боргових зобов'язань.

Варіант 13

1. Сутність, функції, методи бюджетного менеджменту.

2. Функції і завдання органів оперативного управління бюджетом.

3. Аналіз видатків державного і місцевих бюджетів на житлово-комунальне господарство.

Варіант 14

1. Кошторисно-бюджетне фінансування: сутність, принципи, правове регулювання.

2. Особливості бюджетного менеджменту у США.

3. Аналіз показників прозорості і відкритості місцевих бюджетів.

Варіант 15

1. Бюджетний федералізм та унітаризм.
2. Особливості бюджетного менеджменту Японії.
3. Аналіз індексу публічності місцевого самоврядування.

Варіант 16

1. Сутність і види бюджетного прогнозування і планування.
2. Особливості бюджетного менеджменту Китаю.
3. Аналіз видатків державного бюджету на управління і оборону.

Варіант 17

1. Сутність та класифікація бюджетних ресурсів держави.
2. Види норм і нормативів кошторисного фінансування.
3. Аналіз видатків державного бюджету на соціальний захист і соціальне забезпечення.

Варіант 18

1. Бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування.
2. Особливості бюджетного менеджменту Швеції.
3. Аналіз видатків місцевих бюджетів на соціальний захист і соціальне забезпечення.

Варіант 19

1. Види міжбюджетних трансфертів, що передаються з державного бюджету місцевим бюджетам.
2. Особливості бюджетного менеджменту Швейцарії.
3. Аналіз обсягу і структури доходів бюджету Чернігівської області.

Варіант 20

1. Методи бюджетного планування їх сутність.
2. Сутність і специфічні особливості муніципального менеджменту.
3. Аналіз обсягу і структури видатків бюджету Чернігівської області.

Варіант 21

1. Планування міжбюджетних трансфертів на рівні державного бюджету.
2. Напрямки удосконалення бюджетного менеджменту в сучасних умовах.
3. Аналіз обсягу і структури доходів бюджету м. Чернігова.

Варіант 22

1. Причини виникнення та напрямки зменшення дефіциту місцевих бюджетів.
2. Порядок планування доходів державного бюджету.
3. Аналіз обсягу і структури видатків бюджету м. Чернігова.

Варіант 23

1. Функції і завдання Рахункової палати в здійсненні контролю за витрачанням бюджетних коштів.
2. Особливості бюджетного планування країн ЄС.
3. Аналіз обсягу і структури поточних видатків державного бюджету України.

Варіант 24

1. Планування міжбюджетних трансфертів на рівні місцевих бюджетів.
2. Функції і завдання Рахункової палати України в бюджетному процесі.
3. Аналіз обсягу і структури доходів від операцій з капіталом державного бюджету України.

Варіант 25

1. Сутність та механізм здійснення горизонтального і вертикального фінансового вирівнювання.
2. Порядок планування видатків місцевих бюджетів.
3. Аналіз напрямків бюджетної політики України та показників її результативності.

Варіант 26

1. Особливості формування резервного фонду на рівні державного і місцевих бюджетів.
2. Порядок планування видатків державного бюджету.
3. Аналіз обсягу і структури місцевих податків і зборів в доходах місцевих бюджетів України та країн ЄС.

Варіант 27

1. Джерела формування та напрямки використання коштів цільових фондів, що входять до складу державного бюджету України.
2. Сутність і структура бюджетного механізму.
3. Аналіз доходів державного бюджету на економічну діяльність.

Варіант 28

1. Напрямки підвищення прозорості і відкритості місцевих бюджетів України.
2. Функції і завдання Державної фіскальної служби в бюджетному процесі.
3. Аналіз обсягів державної підтримки розвитку об'єднаних територіальних громад та розбудови їх інфраструктури.

Варіант 29

1. Напрямки підвищення прозорості і відкритості державного бюджету України.
2. Функції і завдання місцевих органів влади і самоврядування в бюджетному процесі.
3. Аналіз показників і індикаторів забезпечення бюджетної безпеки регіонів.

Варіант 30

1. Сутність, методи та інструменти бюджетного регулювання.
2. Зарубіжний досвід забезпечення прозорості і відкритості бюджетів усіх рівнів.
3. Проаналізуйте кількість проектів і програм регіонального розвитку, що були профінансовані за кошти Державного фонду регіонального розвитку.

5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрейків Т. Я., Оліярник В. В. Бюджетна система: навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 286 с.
2. Бюджетна система : підруч. / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К. : ЦУЛ, Тернопіль : Екон. думка, 2012. 871 с.
3. Бюджетна система України: проблемні питання : монографія / Васютинська Л.А. та ін.; за загальною редакцією В.Г. Баранової. Одеса : Атлант, 2013. 251 с.
4. Бюджетна система України: тренінг-курс : навч. посіб. / Опарін В. М., та ін.; за заг. ред. В. М. Опаріна. К. : ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 392 с.
5. Бюджетна система: навчальний посібник / Омелянович Л. О. та ін. Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 290 с.
6. Бюджетна система: навчальний посібник у схемах, формулах і таблицях / Крочук М. та ін. Львів: Т.Б. Сорока, 2014. 173 с.
7. Бюджетна система: практикум: навчальний посібник / укладачі : П.В. Єгоров та ін. Донецьк: Ноулідж, Донецьке відділення, 2013. 250 с.
8. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погріщук. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
9. Бюджетний менеджмент: тренінг-курс : навч. посіб. / Сафонова Л. Д., Буряченко А. Є., Малік Є. О. та ін.; за заг. ред. Є. О. Малік. К. : ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 400 с.
10. Говорушко Т. А. Бюджетна система : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 296 с.
11. Карлін М.І. Бюджетна система України: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 428 с.
12. Кульчицький М. І., Остафіль В. . Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 390 с.
13. Нескородева І. І. Бюджетна система в структурно-логічних схемах: навчальний посібник. Харків: Інжек, 2012. 173 с.
14. Пантелєєв В. П. Бюджетна система: навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 377 с.

15. Сорока Р.С., Благун І.Г. Бюджетна система України: Навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 236 с.
16. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Зубенка. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». К., 2017. 184 с.
17. Хвень А. Ю. Використання досвіду бюджетного менеджменту Європейського Союзу для України. Стратегічні орієнтири, 2013. URL : <http://libfor.com/index.php?newsid>.
18. Чала Н. Д., Лазоренко Л. В. Бюджетна система: навч. посіб. К.: Знання, 2010. 223 с.
19. Шевчук І.Л., Черепанова В.О., Ставерська Т.О. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.
20. Юрій С. І., Дем'янишин В. Г., Кириленко О. П. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.

Законодавчі та нормативні акти

1. Бюджетний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
4. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Податковий Кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Про стимулювання розвитку регіонів. Верховна Рада України; Закон від 08.09.2005 № 2850-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>.
7. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування. Верховна Рада України; Закон від 06.12.2018 р. № 2646-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2646-19>
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Бюджетного кодексу України. Верховна Рада України; Закон від 08.07.2010 № 2457-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2457-17>
9. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України. Верховна Рада України; Закон від 23.03.2000 № 1602-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
10. Про Державний бюджет України на 2019 рік: Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 23.11.2018 № 2629-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2696-19>
11. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року. Кабінет Міністрів України; Постанова, Стратегія, Перелік від 06.08.2014 № 385. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-п>.

12. Про місцеве самоврядування в Україні. Верховна Рада України; Закон від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.

13. Про місцеві державні адміністрації. Верховна Рада України; Закон від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

14. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування. Верховна Рада України; Закон від 15.07.1997 № 452/97-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-вр>

15. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Президент України; Указ, Стратегія від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

16. Проект Основних напрямів бюджетної політики, що охопили середньостроковий період – 2018–2020 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 № 411-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250079263>

17. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 142-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80>

18. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2018-2020 роки. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 411. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2017-%D0%BF>

19. Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12. 2010 р. № 1132. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1132-2010-%D0%BF>.

20. Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1088-2017-%D0%BF>

21. Про затвердження формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618-2015-%D0%BF>

Періодичні видання

1. Газети: «Урядовий кур'єр», «Голос України», «Бізнес», «Бізнес-Інформ», «Галицькі контракти», «Інвестиційна газета» та ін.

2. Журнали: «Актуальні проблеми економіки», «Інноваційна економіка», «Фінанси України», «Вісник Національного банку України», «Банківська справа», «Економіка України», «Економіка та держава», «Економіка. Фінанси. Право», «Фінансовий простір», «Фінансовий контроль», «Ринок цінних паперів України» та ін.

Додаткова література

1. Андрущенко В. С. Податкові системи зарубіжних держав : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 358 с.

2. Бастейбл Ч. Ф. Общественные финансы : пер. с англ. Изд. 3-е, перераб. и доп. Харьков : Виват, 2016. 807 с.

3. Власюк Н.І. Мединська І. В., Мельник М.І. Місцеві фінанси: Навч. посіб. К.: Вид-во «Алерта», 2011. 328 с.
4. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2011. 424 с.
5. Євдокімова М.О. Місцеві фінанси: навч. посібник. Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2014. 343 с.
6. Карпінський Б. А. Фінансова система : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 280 с.
7. Муніципальні фінанси: навч. посіб. / Кириленко О. П. та ін.; за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Астон, 2015. 359 с.
8. Ніколаєва О.М., Маглаперідзе А. С. Місцеві фінанси: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2013. – 354 с.
9. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Еш. К.: Ліра-К, 2014. 698 с.
10. Сідельникова Л. П., Костіна Н. М. Податкова система: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 604 с.
11. Фрадинський О. Основи оподаткування: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 340 с.

Електронні ресурси

1. Бюджетний моніторинг: Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202015/KV_IV_2015_Monitoring_ukr.pdf.
2. Державна Казначейська служба України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://kiis.com.ua/materials/pr/20142904/RIPR2014.pdf>.
4. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>.
5. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
6. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
7. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>.
8. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/about/description>.
10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринку фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua>.
11. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <http://www.nerc.gov.ua>.
12. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.